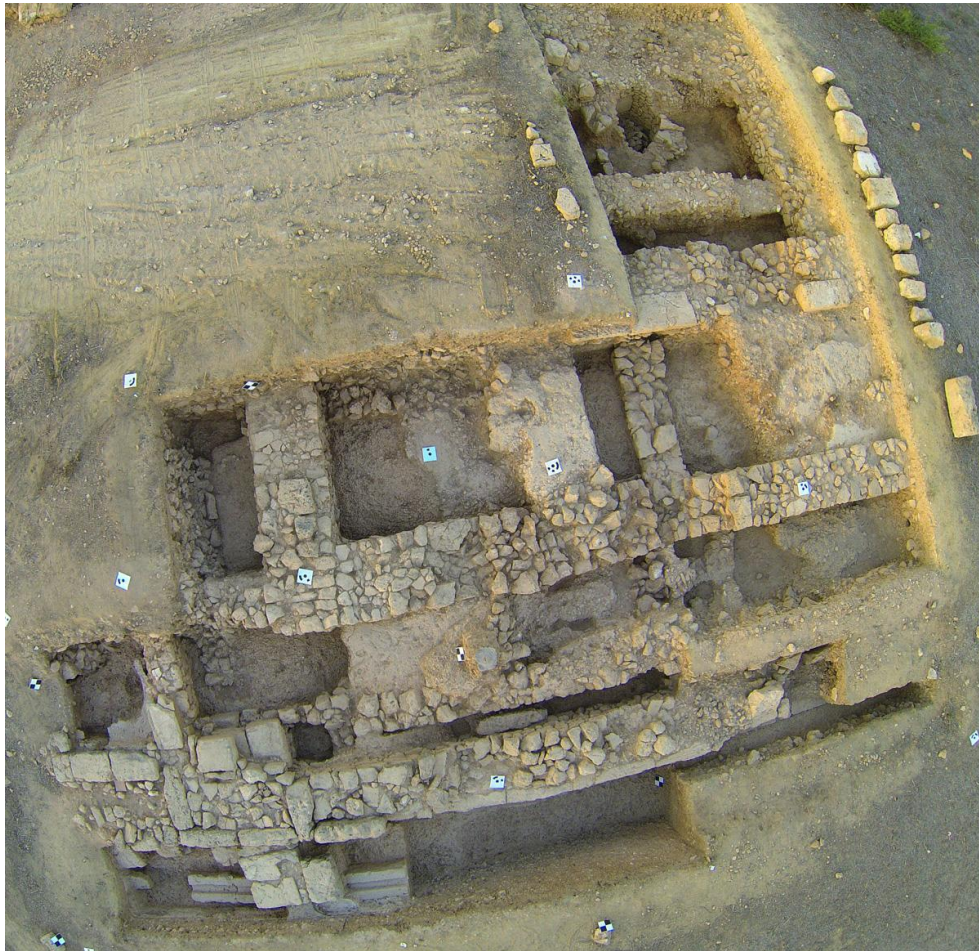

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ
ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ JAGIELLONIAN ΚΡΑΚΟΒΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΑΦΟΥ, 2014

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, ανακοινώνει την ολοκλήρωση της τέταρτης ανασκαφικής περιόδου του Τμήματος Κλασικής Αρχαιολογίας του Ινστιτούτου Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Jagiellonian Κρακοβίας, Πολωνίας, μέσα στα πλαίσια του προγράμματος Pafos Agora Project. Στόχος του προγράμματος είναι η έρευνα της Αγοράς της Νέας Πάφου, πρωτεύουσας της Κύπρου κατά την Ελληνιστική και Ρωμαϊκή περίοδο. Οι έρευνες του 2014 διενεργήθηκαν μεταξύ της 8ης Αυγούστου και 10ης Οκτωβρίου, υπό τη διεύθυνση της καθηγήτριας Ewdoksia Papuci-Wladyka. Η ερευνητική ομάδα απαρτιζόταν από σχεδόν 60 άτομα (20 προσωπικό, 15 φοιτητές, 23 εθελοντές).

Στόχος των ερευνών φέτος δεν ήταν μόνο η ανασκαφή και η προκαταρκτική μελέτη του υλικού που έχει μέχρι σήμερα ανασκαφεί αλλά και η συντήρηση των ευρημάτων από επιστήμονες του Ινστιτούτου και η εφαρμογή μη-διδυτικών μεθόδων (που είχαν μερικώς εφαρμοστεί και το 2013). Οι μέθοδοι αυτές διενεργήθηκαν από εξειδικευμένους επιστήμονες από το AGH University of Science and Technology της Κρακοβίας (Laser Scanning των ανασκαφικών τομών) όπως και το J. Kochanowski University του Kielce (Γεωραντάρ). Συνεπώς, το πρόγραμμα έχει αποκτήσει έναν διεπιστημονικό χαρακτήρα.

Οι έρευνες διεξήχθησαν και στις τρεις τομές παρόλο που στην Τομή II περιορίστηκαν στη διερεύνηση του πηγαδιού που αποκαλύφθηκε στο Δωμάτιο 13 και το οποίο είχε ερμηνευθεί κατά το προηγούμενο έτος ως δεξαμενή. Οι έρευνες του 2014 όμως, επιβεβαίωσαν ότι πρόκειται για πηγάδι. Το πηγάδι ανασκάφηκε μέχρι τα 4 μέτρα σε βάθος και στα 5,95 μέτρα βρέθηκε η στάθμη του νερού, γεγονός που δυσχέρανε το έργο της ομάδας, η οποία είναι ιδιαίτερα ευγνώμων στην τοπική Πυροσβεστική για τη βοήθειά της. Το πηγάδι περιείχε πολλά ευρήματα και πολύ χώμα. Βρέθηκαν πολλά είδη κεραμικής: επιτραπέζια, ακόσμητη, μαγειρικά σκεύη και αμφορείς (κάποιοι εκ των οποίων φέρουν σφραγίδες). Βρέθηκαν επίσης και πήλινα ειδώλια, νομίσματα και άλλα μεταλλικά αντικείμενα, μεταξύ των οποίων και τρεις σφενδόνες, οι δύο κοσμημένες με σκορπιούς και η Τρίτη με κεραυνό. Με βάση την κεραμική και τις σφραγίδες των αμφορέων φαίνεται ότι το υλικό που βρέθηκε στο πηγάδι ανήκει στην Ελληνιστική περίοδο (2ος – μέσα 1ου αι. π.Χ.) και αποτελεί ένα καλά σφραγισμένο σύνολο. Από αρχιτεκτονικής άποψης, η κατασκευή του πηγαδιού συνδέεται άμεσα με την πρώτη φάση του στυλοβάτη της ανατολικής στοάς της Αγοράς. Συνεπώς, η στοά αυτή φαίνεται να χρονολογείται στα Ελληνιστικά χρόνια. Εν τούτοις, θα πρέπει να τονιστεί ότι, η υπόθεση αυτή θα πρέπει πρώτα να επιβεβαιωθεί μετά από τη μελέτη του υλικού, ειδικά των νομισμάτων (σχεδόν 60 σε αριθμό).

Τομή Ι, αεροφωτογραφία (φωτ. Κ. Hanus)

Μεγάλης έκτασης εργασίες διεξήχθησαν στην Τομή Ι, στο κέντρο της πλατείας της Αγοράς. Οι ανασκαφές επέκτειναν τις τομές που είχε μερικώς ανασκάψει ο Κ. Νικολάου κατά τη δεκαετία του 1970. Οι τομές αυτές συνδυάστηκαν με αυτές που είχαν ανασκαφεί στην Τομή Ι το 2011. Ο Νικολάου είχε τότε υποθέσει ότι πιθανόν να είχε βρεθεί βωμός. Η Πολωνική Αποστολή πιστεύει ότι, το στοιχείο αυτό δεν πρόκειται για βωμό αλλά για ένα τμήμα ενός μεγάλων διαστάσεων κτιρίου, πιθανώς ναού με προσανατολισμό ανατολή-δύση. Επίσης, η ομάδα εισηγείται ότι, το είδος τοιχοποιίας που είναι πολύ χαρακτηριστική των Πτολεμαϊκών χρόνων, όπως και τα κινητά ευρήματα (κυρίως κεραμική) οδηγούν σε μια χρονολόγηση στην Ελληνιστική περίοδο. Φαίνεται ότι το κτίριο/ναός χρησιμοποιείτο για μεγάλο χρονικό διάστημα και ότι είχε ξανακτιστεί πολλές φορές. Πολύ κοντά στο κτίριο αυτό, στο νότια, αποκαλύφθηκε μεγάλος αποθέτης (λάκκος) γεμάτος κεραμική και πολλά τμήματα πήλινων ειδωλίων. Τα υστερότερα ειδώλια από αυτόν τον αποθέτη χρονολογούνται στα τέλη του 2ου με αρχές του 1ου αι. π.Χ. Το κτίριο πιθανώς να ξανακτίστηκε κατά την περίοδο αυτή και το υλικό που δεν χρησιμοποιήθηκε να πετάχτηκε στον αποθέτη αυτό.

Στην Τομή ΙΙΙ διερευνήθηκαν αρχιτεκτονικά στοιχεία που είχαν αποκαλυφθεί το 2013. Επίσης, η τομή επεκτάθηκε προς νότο με στόχο την εμφάνιση πιθανών επεκτάσεων των τοίχων που αποκαλύφθηκαν το 2013. Ως αποτέλεσμα, βρέθηκε μέρος του κτιρίου που είχε ανοικοδομηθεί πάνω στο φυσικό βράχο και που αποτελείται από τουλάχιστον δύο δωμάτια. Το κτίριο αυτό κτίστηκε προτού ανεγερθεί η νότια στοά της Αγοράς. Η προκαταρκτική μελέτη της κεραμικής δείχνει ότι το κτίριο χρονολογείται στην ύστερη Κλασσική περίοδο με αρχές της Ελληνιστικής, δηλαδή στην πρώιμη φάση της Αγοράς. Η τελευταία φάση χρήσης του κτιρίου χρονολογείται στον 2ο με 1ο αι. π.Χ. Εν τούτοις, η ακριβής χρήση του κτιρίου

παραμένει άγνωστη. Στην Τομή ΙΙΙ ανασκάφηκαν 12 νέα στοιχεία μεταξύ των οποίων και πέντε τοίχοι, δύο δάπεδα και ένας κανάλι.

Από το 2013 ένας εκ των στόχων του προγράμματος είναι η εξέλιξη ενός νέου συστήματος τεκμηρίωσης με την ονομασία «The Archaeological and Archaeometric Information System for the Pafos Agora Project» (AIS for PAP). Το σύστημα αυτό θα συνδέει την παραδοσιακή αρχαιολογική τεκμηρίωση με το Digital Elevation Model (DEM) και θα συσχετίζονται με τη βάση δεδομένων και ορθοφωτοχάρτη μέσω του Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών.

Εργασίες στην Τομή ΙΙΙ (φωτ. E. Papuci-Wladyka)